

Anni Albæks prædiken søndag septuagesima

Taler

Anni L. Albæk
Sognepræst i Møllevangskirken

Dato

16. februar 2025

Sted

Møllevang Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 20, vers 1-16

- 1 Jeg står her med et manuskript til en prædiken, som slet ikke ligner det, jeg plejer. Jeg ville ønske, at jeg kunne have holdt en smukkere eller poetisk prædiken, men det kan jeg ikke.

- 5 For verden byder mig det imod.

Jeg ved, at jeg som præst skal holde prædikener, som kan rumme alle mennesker – også dem, der stemmer noget andet end mig. Men lige i dag, melder jeg kulør – og I må gerne være uenige med mig. Hjertens gerne, faktisk. For uenighed er i udgangspunktet ikke farligt i et demokrati som vores, men vores demokrati er også i fare.

Og måske derfor går jeg ud af mine faste måde at prædike på i dag.

- 15 Vi lever i en tid, hvor magtmennesker truer os, og hvor tidligere alliancer ser ud til at blive brudt. Det stiller os i Europa i en ny situation, og i stedet for at gå en fremtid i møde med færre våben, bliver der talt om en fremtid med flere våben.

Vores største allierede kan vi ikke længere forstå – vi er mange, der kigger måbende til, mens menneskerettigheder og klimapolitik bliver forkastet med et pennestrøg. Alt det, vi har bygget vores samfund på, bliver rystet og forkastet.

Vi har dog stadigvæk et samfund her i Danmark, der har sine rødder dybt forankret i det kristne verdenssyn, hvor det ikke handler om, hvor meget jeg får; men om helheden:

- Hvor der er en ære i at yde til fællesskabet, og hvor der er mere at sige om dig

som menneske, end de dine succeser.

30

- Et samfund, hvor fred er førsteprioriteten, så det enkelte menneske skal udfolde sine potentialer, så længe det ikke skader fællesskabet.

35

- Et samfund, hvor de svagest bliver hjulpet først, fordi de har mest brug for hjælp.

- Et samfund, hvor du må tro på det du vil – tænke det du vil – mene det du vil – sige det du vil. Så længe andre også må det samme, og det ikke skader fællesskabet.

40

- Et samfund, hvor du gerne må være til besvær.

Det er ikke bare demokratiske rettigheder – det er også en kristen tilgang til tilværelsen.

45

Men noget har forandret sig – for frygten har sneget sig ind.

Også i mit liv, og jeg aner den, mens jeg stabler dåsemad i skabene og gemmer vand i dunke. Jeg er blevet bange, og jeg tænker, at jeg ikke er den eneste. Og så finder jeg tryghed i forloren skildpadde på dåsen. Men alvoren er, at jeg måske har mistet en tiltro til fremtiden – jeg er blevet bange.

50

Og det ikke kun regeringen i USA, der gør mig bange – det er også den forråelse, jeg selv mærker, og som jeg også ser hos andre.

55

Den anden dag sad jeg og så reels – det er små videoer på nettet, som almindelige mennesker har optaget. Og der findes en kategori, der hedder "Karen"-videoer. Det er klip med mennesker, der opfører sig dårligt – som bliver vrede og skælder ud i det offentlige. De bliver så filmet, kaldt for "Karen" og lagt på nettet, så andre kan se dem og grine af dem. Jeg må med skam sige, at jeg sad og så sådan en video, da det gik op for mig – næsten som et lynnedslag – at denne Karen jo er et menneske, som mig. At de har en hverdag, hvor de ikke er rasende hele tiden. Og den næste tanke var, at der måske var en grund til at det menneske i den Karen-video, jeg sad og så, havde fået nok. Der er altid mere at sige om et menneske, end den adfærd, som vi møder nu og her.

65

70 OG at den mest uanstændige handling, ikke er det menneske, der måske mister fatningen i en kø i Netto, fordi der er en, der snyder foran, men derimod den, der filmer det – og dernæst den, der ser det som underholdning.

75 Der er sneget sig en ligegyldighed i forhold til andre mennesker, som trives på de sociale medier. Her er der en evig jagt efter opmærksomhed. Og det er også der, at vi ikke kan lade være med at sammenligne os med andre.

80 Og samtidig tales der om respekt som aldrig før. Vi kræver respekt, og bliver harme og vrede, hvis vi oplever ikke at få den. Men jeg tror ikke, at det i virkeligheden handler om at få respekt – jeg tror, at det handler om, at vi måske i virkeligheden føler, at vi ikke hører til, og ikke slår til – og så gemmer vi os bag kravet om respekt.

For når vi siger til andre, at de skal respektere os, så står en bange person bag og spørger: må jeg være med? Går jeg an? Er jeg nok? Er jeg spændende nok?

85 Og svaret er ja (!) du går an og du er nok – men du er **også** helt almindelig og gennemsnitlig. Dit liv behøver ikke være glamourøst, for at du er nok. Jeg ved ikke, hvorfor vi er endt her, hvor det smukke liv drager os så meget; men en tysk filolog ved navn Manfred Fuhrmann har et sted skrevet, at vi mennesker, der i stedet for at sikre vores overlevelse, er blevet til dem, der: ”har megen fritid og
90 mange ressourcer til rådighed, og som permanent stræber efter et ’smukt liv’”

Vi stræber et smukt liv, men vi har glemt os selv på vejen. Vi har glemt helheden – at vi er sat i et fællesskab med andre, der kan have brug vores hjælp. Vores tid, vores opmærksomhed.

95 Fællesskabet har trange kår på alle måder.

100 Og fordi frygten nu baner sig vej ind i vores liv på nye måder, og fordi vi taler mindre sammen end menneskeheden nogensinde har gjort, så bliver frygten ikke modsagt. Den får lov at slå rod i vores indre, og brede sin ækle rødde i vores hjerter, så vi kommer til at træffe valg baseret på frygten – primært en frygt for dem, vi ikke forstår.

105 Men vi kan leve på en anden måde – der er kun os mennesker på denne klode, og vi har et valg. Vi kan vælge at leve anderledes.

Den påstand holder jeg højt, selvom jeg i en snak den anden dag, mødte
håbløsheden i form af udsagn om, at den enkelte ikke kunne påvirke
110 magtmenneskerne. Men vi må ikke lade håbløsheden få førstepladsen i vores liv
– vi skal altid lade håbet råde.

Vi skal begynde her og nu med at tale sammen og nedbryde skel. Vi kan insistere
på værdigheden, ordentligheden – vi kan, ja undskyld mig - nu lyder jeg som
115 moraliserende idiot – lægge telefonen og tale sammen. Fordi det er i samspillet
med hinanden, at vi opdager os selv – og bliver os selv.

Og her kommer dagens evangelium ind i billedet, hvor Jesus fortæller en lignelse
om vingårdsmændene. Lignelsen handler om, at Gud nedbryder forskelle, og
120 giver os alle den samme løn. Vi får det samme af Gud, uagtet hvor meget vi kan
yde. Vi får Guds kærlighed og nåde – i lige store mængder.

Nu til lignelsen:

125 Vingårdsejeren har kaldt mennesker til sig dagen igennem, og vi må formode, at
han har begyndt med de stærkeste og sluttet med de svageste. Det er simpelthen
den forfærdelige leg, jeg kender fra jeg var barn, der hedder ”førstevælger”. Når
der skulle spilles rundbold, blev der valgt to kaptajner, der en efter hinanden
skulle kalde folk over på deres hold. Og så begynder man med den bedste først,
130 og slutter med den dårligste. Det er ikke godt for selvværdet at blive valgt til
sidst.

Det er denne leg som vingårdsejeren leger i lignelsen, og lignelsen havde været
forfærdelig, hvis den var endt der. Men det gør den jo netop ikke, fordi den til
135 sidst afslører sin intention – alle får samme løn. Det har aldrig handlet om,
hvem der var bedst, men vingårdsejeren har måske ligefrem skånet dem, der ikke
kunne klare så meget ved at kalde dem til arbejdet senere.

140 Men alle har ydet efter deres evner – ikke deres lyst – men deres evner. Og alle
får den samme løn.

Kan du yde mere, så forpligter livet dig. Man skal altså ikke være ærgerlig over, at
man har flere kræfter end andre, og dermed skal yde mere. Man kunne derimod
overveje om man skal være glad for at kunne bidrage, og vide, at den dag, hvor

man ikke selv kan så meget mere, at der får man stadigvæk det samme.

Lignelser er altid spejl, vi kan se vores liv med hinanden i.

150 I lignelsen taler Jesus om Gudsriget – altså om det, som Gud vil give os. Og Gud vil give os præcis det samme, fordi du ikke skal defineres ved dine handlinger. Du er mere end dine handlinger.

155 Det er frisættende – du får det, der bekommer dig. Lad vær med at se dig selv i forhold til andre – men vær i det liv, der er dit – og glød dig når andre modtager det samme som dig. Bliver ens liv fx bedre af at have mere end andre? Svaret er nej – dit livs mening hænger ikke ved om man ejer mere – den hænger i relationer og dit Gudsforhold.

160 Kære menighed – vi har en Gud, der elsker os. Usigeligt, også når vi er i gang med at starte 3. verdenskrig. Han elsker os så meget, at han igen og igen går ud for at finde os, og kalde os til arbejdet. Han elsker os, når vi er allermost kedelige. Han elsker os, når vi tænder af og går ud af os selv. Han elsker os, når vi fortjener det allermindst. Han elsker dem, vi foragter mest.

165

Det giver en ro at vide, at Gud er med os – også i dag.

Amen

170

Kilde

Manuskript taget fra <https://ojetderser.blogspot.com> med tilladelse fra udgiver.

Kildetype

Dokumentation på online medie

175

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Septuagesima

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anni-albaeks-praediken-sondag-septuagesima>

180